

บรรณานุกรม

เอกสารต้นฉบับ (Primary Sources)

1. เอกสารหอจดหมายเหตุแห่งชาติ กรมศิลปากร ที่จัดระบบแล้วในรัชกาลที่ 5
(เอกสารยังไม่ได้ตีพิมพ์)

ก. เอกสารกระทรวงเกษตรธิการ

- ร.5, กษ. 1/6 เรื่องบริบทประตุน้ำและทางน้ำสยามสีมา กราบทูลสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์
- ร.5, กษ.4. 1/3 เรื่องพระราชบัญญัติที่ดิน ร.ศ.110
- ร.5, กษ.4. 1/8 เรื่องกรมหลวงราชบุรีดิเรกฤทธิ์กราบบังคมทูลรัชกาลที่ 5
- ร.5, กษ.4. 1/14 เรื่องพระยาวงษาอุปราชกราบบังคมทูลรัชกาลที่ 5
- ร.5, กษ.9. 2/39 Monthly Report to H.E. The Ministry of Agriculture on Investigation in Siam by J.H. Van der Heide
- ร.5, กษ.9. 2/40 เรื่องเจ้าพระยาเทเวศร์วงศ์วิวัฒน์กราบบังคมทูลรัชกาลที่ 5
- ร.5, กษ.9 2/48 เรื่องมิสเตอร์วันเคอร์ ไฮ เค รายงานการชุกคลองฝั่งตะวันตกของแม่น้ำเจ้าพระยา
- ร.5, กษ. 9/4 Scheme of Irrigation in Siam by Joachim Grassi
- ร.5, กษ. 9/4 เรื่องรายงานโครงการท่อน้ำของมิสเตอร์ เย โสมาน วันเคอร์ ไฮเค
- ร.5, กษ.9. 4/1 เรื่องบริษัทชุกคลองแลคูนาสยามกราบบังคมทูลรัชกาลที่ 5
- ร.5, กษ.9. 4/10 เรื่องทดลองตามโครงการรังสิต
- ร.5, กษ. 9/5 เรื่องรายงานโครงการท่อน้ำ ไขน้ำ สำหรับเขตที่ราบแห้งลาดแม่น้ำเจ้าพระยาตอนใต้ของมิสเตอร์ เย โสมาน วันเคอร์ ไฮเค
- ร.5, กษ. 9/5 เรื่องรายงานการท่อน้ำไถดิน (Irrigation) กับการถ่ายน้ำออกจากดิน (Drainage) สำหรับเขตที่ราบแห้งแม่น้ำเจ้าพระยาตอนใต้
- ร.5, กษ. 15/25 เรื่องกรมหมื่นนราขชุกคลองน้ำคังแต่เขตเมืองนนทบุรีไปออกที่แม่น้ำสุพรรณ

- ร.5-6, กษ.32/1281 เรื่องกรมหลวงราชบุรีดิเรกฤทธิ์กราบบังคมทูลรัชกาลที่ 6
 ร.5-7, กษ.38/3226 เรื่องกรมทคน้ำให้ชวานาทำคั้นน้ำ
 ร.5-7, กษ.42/1665 เรื่องรายงานสภิมเสียงราก - บางเหย

ข. เอกสารกระทรวงโยธาธิการ

- ร.5, บค. 1/49 เรื่องรายงานการตรวจงานรถไฟและไปรษณีย์โทร เลขของพระยา
 สุริยานุวัตร

2. เอกสารหอจกหมายเหตุแห่งชาติ กรมศิลปากร ที่จัดระบบแล้วในรัชกาลที่ 6
 (เอกสารยังไม่ได้ตีพิมพ์)

ก. เอกสารกระทรวงเกษตรธิการ

- ร.6, กษ. 1/3 เรื่องหนังสือของหอรัษฎากรพิพัฒน์ พ.ศ. 2453
 ร.6, กษ. 1/3 เรื่องพระราชดำรัสตอบในงานเปิดการแสดงกลสิกรรมและพานิชยการ
 ครั้งที่ 2
 ร.6, กษ. 1/3 เรื่องบัญชีประกาศนียบัตรที่ได้รับรางวัลในการแสดงกลสิกรรมและ
 พานิชยการ ครั้งที่ 2
 ร.6, กษ. 1/3 เรื่องพระยาวงษาอนุประพัทธ์กราบบังคมทูลรัชกาลที่ 6
 ร.6, กษ. 1/3 เรื่องกรมพระยาคำรงราชานุภาพมีหนังสือถึงพระเจ้าพี่เธอกรมหมื่น
 ปราจีนกิติบดี
 ร.6, กษ. 1/3 เรื่องประกาศสงกการ แสดงกลสิกรรมและพานิชยการ ไวซ์วักราว
 พ.ศ.2454
 ร.6, กษ. 1/3 เรื่องคำกราบบังคมทูล ในวันเปิดการแสดงกลสิกรรมและพานิชยการ
 ครั้งที่ 2
 ร.6, กษ. 1/4 Memorandum on Our Domestic Economy
 ร.6, กษ. 1/6 เรื่องชวานารองทุกกระทรวงเกษตรธิการ

- ร.6, กษ. 1/6 เรื่องรายงานการประชุมเสนาบดีขอลดเงินค่านาแขวงเมืองรัตนบุรี
- ร.6, กษ. 1/6 เรื่องเมมเบอร์แรนคัมที่จะแก้ไขนาเสื่อมโทกลับเจริญดีขึ้น
- ร.6, กษ. 1/6 เรื่องพระยานทพวิมลหนังสือถึงพระยาอมราช พ.ศ.2453
- ร.6, กษ. 1/6 เรื่องบริษัทผูกคลองแลภูนาสยามกรมบังคับมหาดไทยที่ 6
- ร.6, กษ. 1/6 เรื่องเจ้าของนาและชวานาทุ่งรังสิตรองผู้
- ร.6, กษ. 1/6 เรื่องรายงานการประชุมเสนาบดี พ.ศ. 2453
- ร.6, กษ. 1/6 เรื่องพระยาวงษาประพัทธ์กรมบังคับมหาดไทยที่ 6
- ร.6, กษ. 1/8 เรื่องหนังสือประกอบกิจการเล่มที่ 1 ออกข่าวการแสดงกิจการ
และพาณิชย์การ ครั้งที่ 2
- ร.6, กษ. 1/8 Report of the Seal of the Department of Agriculture
First Annual Exhibition of Agriculture and Commerce
Held in Bangkok April 1910, by J.C. Barnett
- ร.6, กษ. 1/8 เรื่องพระยาวงษาประพัทธ์กรมบังคับมหาดไทยที่ 6
- ร.6, กษ. 1/8 เรื่องหนังสือประกอบกิจการเล่ม 1
- ร.6, กษ. 1/10 เรื่องพระยาวงษาประพัทธ์หนังสือถึงกรมหมื่นปราจีนกิติบดี
- ร.6, กษ. 1/10 An Outline of Rice Cultivation in Siam by Yai
Suaphan Santivongse, M.B., C.M., 1911
- ร.6, กษ. 1/12 เรื่องรายงานการเพาะปลูกประเทศสยาม พ.ศ.2454
- ร.6, กษ. 1/14 เรื่องเจ้าพระยาพลเทพหนังสือถึงพระยาจักรีปราณีศรีวิสุทธิ
พ.ศ. 2465
- ร.6, กษ. 1/14 เรื่องกรมหลวงราชบุรีดิเรกฤทธิ์กรมบังคับมหาดไทยที่ 6
- ร.6, กษ. 1/15 เรื่องรายงานการประชุมชาตวงเทศาภิบาลเรื่องบำรุงการเพาะปลูก
- ร.6, กษ. 2/1 Report of Royal Commission on Weights and Measures
- ร.6, กษ. 2/1 เรื่องรายงานของนายเกรแฮม
- ร.6, กษ. 2/1 เรื่องรายงานของพระยาวงษาประพัทธ์
- ร.6, กษ. 2/1 เรื่องประกาศพระราชบัญญัติมาตราชั่ง ตวง วัด

- ร.6, กษ. 2/1 เรื่อง เสนาบดีกระทรวงเกษตรธิการ กราบบังคมทูลรัชกาลที่ 6
- ร.6, กษ. 2/11 เรื่องประกาศกระแสพระบรมราชโองการจัดหน้าข้าราชการในระหว่าง
กระทรวงพระคลังมหาสมบัติและกระทรวงเกษตรธิการ เรื่อง เพาะพันธุ์
สัตว์น้ำ พ.ศ.2464
- ร.6, กษ. 2/16 เรื่องนายภักดา เฒ่าแพ้วพานิชย์กราบบังคมทูลรัชกาลที่ 6
- ร.6, กษ. 3/1 เรื่องพระยาวังษาอุปพัทธ์ทูลลาไปตรวจราชการ
- ร.6, กษ. 3/1 เรื่องหนังสือตอบอนุญาตลงไปตรวจราชการของพระยาวังษาอุปพัทธ์
- ร.6, กษ. 3/2 เรื่องตั้งและย้ายข้าราชการ
- ร.6, กษ. 3/2 เรื่องพระยามหิทธิกรมราชเลขาธิการมีหนังสือถึงเจ้าพระยาพลเทพ
- ร.6, กษ. 3/6 เรื่องพระยาวังษาอุปพัทธ์กราบบังคมทูลรัชกาลที่ 6
- ร.6, กษ. 4 เรื่องคำกราบบังคมทูลรัชกาลที่ 6 ในงานพิธีการทศน้ำท่าหลวง
พ.ศ.2467
- ร.6, กษ. 4 เรื่องหนังสือของเสนาบดีกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ
- ร.6, กษ. 4 เรื่องกรมหลวงราชบุรีดิเรกฤทธิ์กราบบังคมทูลรัชกาลที่ 6
- ร.6, กษ. 4 เรื่องรายงานเสนาบดีกระทรวงเกษตรธิการในงานการเสด็จ
พระราชดำเนินเปิดการทศน้ำท่าหลวง
- ร.6, กษ. 4 เรื่องพระราชดำรัสตอบของรัชกาลที่ 6 ในการเสด็จเปิดเขื่อน
และประจักษ์บายน้ำท่าหลวง
- ร.6, กษ. 4/1 เรื่องปลัดทูลฉลองกราบบังคมทูลรัชกาลที่ 6
- ร.6, กษ. 4/1 เรื่องพระยาวังษาอุปพัทธ์กราบบังคมทูลรัชกาลที่ 6
- ร.6, กษ. 4/1 เรื่องรายงานการก่อสร้างประจักษ์น้ำบางเหี้ยแบบพิศดาร
- ร.6, กษ. 4/2 เรื่องกรมหลวงราชบุรีดิเรกฤทธิ์กราบบังคมทูลรัชกาลที่ 6
- ร.6, กษ. 4/2 เรื่องรายงานเสนาบดี พ.ศ.2454
- ร.6, กษ. 4/4 เรื่องกรมหลวงราชบุรีดิเรกฤทธิ์กราบบังคมทูลรัชกาลที่ 6
- ร.6, กษ. 4/5 เรื่องกรมหลวงราชบุรีดิเรกฤทธิ์กราบบังคมทูลรัชกาลที่ 6

- ร.6, กษ. 4/6 ^๕ เรื่องกรมหลวงราชบุรีดิเรกฤทธิ์มีหนังสือถึงกรมหลวงปราจิณกิติบดี
ราชเลขาณูการ
- ร.6, กษ. 4/7 ^๕ เรื่องนายกอง จามรมาน หัวหน้าราษฎรชาววนารองทุกข์
- ร.6, กษ. 4/9 ^๕ เรื่องพระยาพลเทพมีหนังสือถึงพระยาจักรีปราณีศรีสวัสดิ์สุทธิ
- ร.6, กษ. 7/1 ^๕ เรื่องพระยาวงษาอนุประพัทธ์กราบบังคมทูลรัชกาลที่ 6
- ร.6, กษ. 7/1 ^๕ เรื่องสำเนาสารตราฯ ถึงข้าหลวงเทศาภิบาลมณฑล
- ร.6, กษ. 7/1 ^๕ เรื่องหนังสือกระทรวงศึกษาธิการ
- ร.6, กษ. 7/6 ^๕ เรื่องสำเนาพระราชบัญญัติออกโฉนดที่ดิน ร.ศ.127
- ร.6, กษ. 8/1 ^๕ เรื่องพระยาประชาติพริบาลกราบบังคมทูลรัชกาลที่ 6
- ร.6, กษ. 8/1 ^๕ เรื่องกรมหลวงราชบุรีดิเรกฤทธิ์กราบบังคมทูลรัชกาลที่ 6
- ร.6, กษ. 9/9 ^๕ เรื่องเสนาบดีกระทรวงเกษตรราชการ เสนอขอประมาณการทดน้ำ
พ.ศ.2471

ข. เอกสารกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ

- ร.6, ค. 2/35 ^๕ เรื่องหนังสือของหอรัษฎากรพิพัฒน์ พ.ศ.2466
- ร.6, ค. 2/36 ^๕ เรื่องหนังสือของหอรัษฎากรพิพัฒน์ พ.ศ.2467

ค. เอกสารกระทรวงศึกษาธิการ

- ร.6, ศ. 4/26 ^๕ เรื่องพระยาวงษาอนุประพัทธ์กราบบังคมทูลรัชกาลที่ 6
- ร.6, ศ. 4/26 ^๕ เรื่องกระทรวงธรรมการกราบบังคมทูลรัชกาลที่ 6
- ร.6, ศ. 4/26 ^๕ เรื่องกรมราชเลขาณูการมีหนังสือถึงพระยาธรรมศักดิ์มนตรี

3. เอกสารทอจดหมายเหตุแห่งชาติ กรมศิลปากร ที่จัดระบบแล้วในรัชกาลที่ 7
(เอกสารยังไม่ได้ตีพิมพ์)

เอกสารกระทรวงเกษตรราชการ

- ร.7, กษ. 7/1 ^๕ เรื่องกระทรวงเกษตรราชการกราบบังคมทูลรัชกาลที่ 7 พ.ศ.2469
- ร.7, กษ. 9/9 Report on the Benefit of Irrigation Works by D.C. Geo

4. เอกสารที่พิมพ์แล้ว

คำรกราชานุกาพ, สมเด็จพระนเรศวรมหาราช. พระราชพงศาวดารกรุงรัตนโกสินทร์ รัชกาลที่ 2
ม.ป.ท., ม.ป.ป.

5. ราชกิจจานุเบกษา

"พระราชบัญญัติลักษณะเก็บเงินค่านา ร.ศ.119", ราชกิจจานุเบกษา, 17(18 พฤศจิกายน
2443) : 450 - 453.

"ประกาศเก็บเงินค่านา ร.ศ.119", ราชกิจจานุเบกษา, 17(2 ธันวาคม 2443) : 508.

"ประกาศออกโฉนดที่ดิน ร.ศ.120", ราชกิจจานุเบกษา, 18(22 กันยายน 2444) : 370 -
377.

"ประกาศแก้ไขและพิทักษ์เงินค่านา ร.ศ.124", ราชกิจจานุเบกษา, 22(25 มิถุนายน
2447) : 256 - 258.

"พระราชบัญญัติลักษณะเกณฑ์ทหาร ร.ศ.124", ราชกิจจานุเบกษา, 22(3 กันยายน 2448) :
513 - 518.

"พระราชบัญญัติการออกโฉนดที่ดิน ร.ศ.127", ราชกิจจานุเบกษา, 25(9 มีนาคม 2451) :
1431 - 1447.

6. เอกสารภาษาอังกฤษของกรมชลประทานที่พิมพ์แล้ว

Royal Irrigation Department, Report on the scheme for the irrigation
of so much of the valley of the Manam Chao Phya as may be
possible for a capital outlay of about one and three million
sterling. Mr. T. R. J. Ward, 1915.

Royal Irrigation Department, The Greater Chao Phya Project, February,
1967.

Royal Irrigation Department, Ministry of National Development Water
Resources Development in Thailand and its Policy, by ML.

Xujati Kambhu, 1963.

เอกสารอ้างอิง

1. หนังสือ (Secondary Sources)

เกษตรราณีการ, กระทรวง. ประวัติกระทรวงเกษตร, พระนคร : โรงพิมพ์รุ่งเรืองธรรม,
2499.

จรุ สุขพานิช, ข้อมูลจากอดีต, พระนคร : สำนักพิมพ์เคล็ดไทย, 2518.

ชลประทาน, กรม. ที่ระลึกในการเปิดเขื่อนเจ้าพระยา 7 กุมภาพันธ์ 2500, พระนคร :
สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2500.

ชลประทาน, กรม. การพัฒนาลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา, หนังสือที่ระลึกในงานการเสด็จ
พระราชดำเนินประกอบพิธี เขื่อนภูมิพล, พระนคร : 2507.

ชวี เกาขวัต, สภาพพื้นฐานของเศรษฐกิจประเทศไทย, พระนคร : โรงพิมพ์ประเสริฐศิริ,
ม.ป.ป.

ชาติ เอี่ยมกระสุนีย์, พระมงกุฎเกล้ากับสงครามโลกครั้งแรก, กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์
ชัยศิริการพิมพ์, 2520.

ซิมเมอร์แมน, คาลซี, การสำรวจเศรษฐกิจในชนบทสยาม, แปลโดย ซิม วีระไวทยะ,
พระนคร : โรงพิมพ์จักรกร, 2476.

คำรณราชานุภาพ, พระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมพระยา, ลักษณะการปกครองประเทศสยาม
แต่โบราณ, พระนคร : โรงพิมพ์ศิลปบรรณาคาร, 2513.

แกมสุข, นุชนนท์, พจนานุกรม, พระนคร : กองเกียรติกการพิมพ์, 2522.

ประยูร พิศนาคะ, สมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวหรือสยามในยุคพระปรีชาญาณของ
รัชกาลที่ 6, พระนคร : โรงพิมพ์ ป.พิศนาคะ, 2514.

पाल เลอแก้ว, เล่าเรื่องเมืองไทย, แปลโดย สันต์ ท. โจนบุตร, พระนคร : โรงพิมพ์
ก้าวหน้า, 2506.

เพิ่มศักดิ์ วรรณยางกูร, เมืองไทยในอดีต, พระนคร : โรงพิมพ์วัฒนาพานิช, 2503.

สุนทรী อาสะไว, บทบาทของรัฐบาลและเอกชนในการพัฒนา พิจารณาเฉพาะกรณีโครงการ
รังสิต, พ.ศ. 2431 ถึง พ.ศ. 2457, กรุงเทพฯ : สถาบันไทยคดีศึกษา
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2515.

สุวพรรณ สนิทวงศ์, ม.ร.ว., ชาวสยาม, พระนคร : โรงพิมพ์โสภณพิพรรฒ
ธนากร, ม.ป.ป.

อนุমানราชชน, พระยา, ชีวิตชาวนา, พระนคร : โรงพิมพ์รุ่งเรืองธรรม, 2496.

2. วิทยานิพนธ์

กิตติ ตันไทย, "คลองกับระบบเศรษฐกิจของไทย (พ.ศ. 2367 - 2453)", วิทยานิพนธ์
ปริญญามหาบัณฑิต แผนกวิชาประวัติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2520.

ประสิทธิ์ แก้วสิงห์, "การปรับปรุงการเกษตรในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้า
เจ้าอยู่หัว พ.ศ. 2435 - 2453", วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชา
ประวัติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2517.

พวงเพชร สุรัตนวิฑูล, "เปรียบเทียบผลงานของเสนาบดีกระทรวงเกษตรธิการ พ.ศ.
2435 - 2475", วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต แผนกประวัติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2516.

- พรเพ็ญ อ้นตระกูล "การใช้จ่ายเงินแผ่นดินในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว (พ.ศ.2455-2468)" วิทยานิพนธ์ ปริญญาโท ศึกษาศาสตร์ ศึกษาศาสตร์บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2517
- ละออง อัมรินทร์รัตน์ "การส่งนักเรียนไปศึกษาต่อต่างประเทศ พ.ศ. 2411-2475 วิทยานิพนธ์ ปริญญาโท ศึกษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522
- สมชาย หลังหมอยา "ปัญหาชาวนาและนโยบายของรัฐบาลในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว" วิทยานิพนธ์ ปริญญาโท ศึกษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2521
- สุนทรী อาสะไวย์ "การพัฒนาระบบชลประทานในประเทศไทย ตั้งแต่ พ.ศ.2431-2493 วิทยานิพนธ์ ปริญญาโท ศึกษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2521
- สุรางค์ศรี ตันเสียงสม "ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยกับประเทศญี่ปุ่น ตั้งแต่รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวจนถึงรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว" วิทยานิพนธ์ ปริญญาโท ศึกษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2520
- สุวิทย์ ไพทยวัฒน์ "วิวัฒนาการเศรษฐกิจชนบทในภาคกลางของประเทศไทยระหว่าง พ.ศ.2394-2475 วิทยานิพนธ์ ปริญญาโท ศึกษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2522
- สมพล ศิลปวุฒิ "บทบาทของประเทศไทยในการเข้าร่วมสงครามโลกครั้งที่หนึ่งและผลที่ประเทศไทยได้รับ" วิทยานิพนธ์ ปริญญาโท ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พ.ศ. 2514

3. หนังสือภาษาอังกฤษ

- Akin Rabibhadana, The Organization of Thai Society in the Early Bangkok Period 1782-1873, New York : Ithaca, Cornell University Data Paper : Number 74, Southeast Asia Program, 1969.
- Bowring, Sir John, The Kingdom and People of Siam, 2 vols, Oxford University Press, 1969 (printed in Japan by Akatsuki Printing Co., Ltd. 1969).
- Hall, D.G.E, A History of South-East Asia, New York : St. Martin's Press, 1966.
- Ingram, J.C., Economic Change in Thailand Since 1850, California, Stanford University Press, 1955,
- Ingram, J.C., "Thailand's Rice Trade and the Allocation of Resources," In The Economic Development of South-East Asia, London, 1964.
- Johnston, David Bruce, Rural Society and the Rice Economy in Thailand 1880-1930, Michigan : Xerox University Microfilms, 1976.
- J. Homan Vander Heide, "The Economical Development of Siam During the Last Half Century," Journal of the Siam Society, Part 2, 1906.

ประวัติการศึกษา

ร้อยโทพิชัย สิงห์ทอง เรียนจบชั้นมัธยมศึกษาที่โรงเรียนอินทร์บุรี สิงห์บุรี
 เข้าศึกษาต่อที่วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา สำเร็จการศึกษานิเทศจากวิทยาลัยวิชาการศึกษา
 ประสานมิตร ปีการศึกษา 2512 และสำเร็จวารสารศาสตร์นิเทศจากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
 ปีการศึกษา 2516 สถานที่ทำงาน ศูนย์รักษาความปลอดภัย สำนักบัญชาการทหารสูงสุด